

107116 - De verwijdering van de leerling wegens gedragsproblematiek op een vso-school met verwijzing naar forensische jeugdpsychiatrie en andere vso-school, is redelijk.

ADVIES

in het geding tussen:

mevrouw A, wonende te Q, verzoekster
gemachtigde: de heer B, sociaal makelaar

en

Stichting C, gevestigd te Q, het bevoegd gezag van D, verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 12 januari 2016 heeft verzoekster aan de Commissie een geschil voorgelegd over het voorgenomen besluit van 9 december 2016 van de directeur van D om E van school te verwijderen.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend op 29 januari 2016.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 11 februari 2016 te Utrecht.

Verzoekster en E verschenen ter zitting en werden vergezeld door mevrouw F, behandelaar functionele gezinstherapie van G, als vertrouwd persoon, daartoe bijgestaan door de gemachtigde. Verweerder werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer H, bestuurder, en mevrouw J, waarnemend locatiedirecteur van D.

Namens het samenwerkingsverband waren aanwezig de heer K, directeur, en mevrouw L, coördinator onderwijsschakelloket.

2. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van E, geboren op 17 december 2000. E is het schooljaar 2013-2014 begonnen op D, een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso), cluster 4 (verder: de school). Daarvoor volgde hij basisonderwijs op M, een school voor speciaal onderwijs, cluster 4 (ZMOK).
2. E is bekend met ADHD. Bij E is in 2014 een WISC III afgenomen op grond waarvan zijn IQ is vastgesteld op 72, waarbij het verbale IQ op 81 (matig lerend niveau) is vastgesteld en het performale IQ op 67 (licht verstandelijk beperkt niveau).
3. Er is op 16 september 2014 een ontwikkelingsperspectief (opp) voor E opgesteld. Dit opp is besproken met de ouders van E en door hen ondertekend op 10 oktober 2014. Het opp is geëvalueerd in januari en juni 2015.
4. E is op 21 augustus 2015 gestart met Jongeren Die het Kunnen (JDK). JDK biedt aan jongeren met gemeten laag IQ en/of (ernstige) gedragsproblemen een naschoolse zinvolle dagbesteding met als doel onder meer het ontwikkelen van sociale vaardigheden, vergroten van eigenwaarde en boosheidscontrole. Dit traject is door JDK beëindigd op 11 september 2015 wegens ernstige verstoring van het groepsleerproces door E.
5. Op 30 november 2015 heeft de school E aangemeld bij het Centrum Forensische Jeugdpsychiatrie van G (FJP). Het intakegesprek dat voor 14 januari 2016 stond gepland, heeft verzoekster afgezegd.
6. De school heeft op 1 december 2015 aan verzoekster meegedeeld dat E voor onbepaalde tijd extern is geschorst en dat de school voornemens is hem te verwijderen, omdat de

school handelingsverlegen is als het gaat om de problematiek van E. Dit heeft de school bij brief van 9 december 2015 aan verzoekster bevestigd.

7. De rechter heeft E eind november 2015 een voorwaardelijke vrijheidsstraf van 60 uur, een TACT training (agressie regulatie training) als leerstraf en voor twee jaar toezicht en begeleiding opgelegd, wegens bedreiging en wapenbezit.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekster

Verzoekster kan zich niet vinden in de (voorgenomen) verwijdering van E, omdat zij meent dat er voor de school nog ondersteuningsmogelijkheden zijn. Vanaf januari 2015 werd E veel begeleid door de voormalige directeur. Zo fungeerde de voormalige directeur als vertrouwenspersoon voor E bij problemen, mocht E de klas verlaten voor een time-out van 20 tot 30 minuten en werd een fietsenplan gestart waarbij E fietsen van bewoners uit de wijk ging repareren. De afspraken die E met de voormalig directeur had, zijn na diens vertrek door de school niet meer voortgezet.

Daardoor is het bergafwaarts gegaan met E.

Verzoekster heeft een stage voor E gevonden bij een garagebedrijf. Deze stage staat los van de school. Op zijn stage, waar E drie dagen per week is, gaat het goed. Wel zijn de werkdagen van E aangepast na een voorval met een andere stagiaire. Zij kunnen niet meer op dezelfde dag werken. Dat zijn stage wel goed gaat, komt doordat hij rustig en duidelijk wordt begeleid. Op school is dit niet het geval.

De medicatie die E voor zijn ADHD heeft gebruikt hij niet dagelijks, omdat hij zich dan anders voelt. E neemt zijn medicatie alleen in op de dagen dat hij stage loopt.

Vanuit G is functionele gezinstherapie gestart en de agressie regulatie training. Dit traject staat los van de FJP, waar verweerder E naartoe heeft verwezen. Verzoekster heeft het intakegesprek bij de FJP afgebeld, omdat zij mede op advies van de jeugdbeschermer eerst het advies van de Geschillencommissie passend onderwijs wil afwachten.

Standpunt verweerder

E vertoont sinds het schooljaar 2014-2015 gedragsproblematiek die een belemmering vormt voor zijn eigen onderwijsleerproces, dat van anderen en voor de veiligheid op school voor medeleerlingen en leerkrachten. Ondanks dat de school is ingericht op leerlingen met ADHD wat betreft het bieden van onder meer structuur en een prikkelarme omgeving, vertoonde E grensoverschrijdend, gezagsondermijnd en agressief gedrag. De begeleidingsvormen die door de voormalig directeur waren ingezet, zijn na zijn vertrek voortgezet. Zo mocht E gebruik maken van een time-out en kon hij bij een vertrouwenspersoon terecht. De andere afspraken met de voormalig directeur betroffen alleen beloningen/privileges waarbij niet aan gedragsverbetering is gewerkt en die E in zijn gedrag ook niet hebben geholpen.

Vanwege de verergering van zijn gedragsproblematiek zijn bij E verschillende begeleidingsvormen ingezet: gedragsobservaties, doelenkaarten, time-outs, beloningssystemen en begeleidingsgesprekken. Daarnaast heeft E meegedaan aan JDK, maar ook daar bleek dat E niet kon functioneren in een groep met leeftijdsgenoten. Vanwege zijn gedragsproblematiek heeft JDK dat traject beëindigd.

De geboden begeleiding en de wijze waarop de school is ingericht voor leerlingen met ADHD zorgde niet voor de noodzakelijke regulering van zijn gedrag. Ook liep de school er tegenaan dat E zijn medicatie niet innam. Een incident eind november 2015 waarbij E zijn moeder fysiek belette om in gesprek te gaan met medewerkers van de school over hem, nadat hij zich kort daarvoor zeer dreigend had gedragen naar een leerkracht, was voor school de aanleiding om uiteindelijk E door te verwijzen naar de FJP. E heeft intensievere begeleiding nodig dan de school kan bieden.

Verweerder meent dat er verder psychiatrisch onderzoek moet plaatsvinden zodat duidelijk wordt

wat E nodig heeft en dat daar een behandeling op kan worden afgestemd. Verweerder heeft E aangemeld bij de FJP omdat hij buiten school in aanraking is geweest met justitie. Er zijn in situaties als deze weinig alternatieven. Er is nog bekeken of R een passende onderwijsplek zou zijn, dat betreft onderwijs van acht uur 's morgens tot acht uur 's avonds, maar dit vindt niet plaats in combinatie met onderzoek en behandeling, hetgeen nu juist voor E van belang is. Daarom heeft verweerder E verwezen naar de FJP in combinatie met onderwijs. Indien verzoekster en E zich niet melden bij de FJP zal verweerder over gaan tot definitieve verwijdering.

Wanneer een leerling naar de FJP gaat, wordt het onderwijs verzorgd door N, een jeugdhulpinstelling, die ook speciaal onderwijs verzorgt. De leerling wordt dan bij O ingeschreven en derhalve uitgeschreven bij D. Na afloop van het onderzoek en de behandeling bij FJP kan E zich – wanneer dat als meest passend wordt gezien – weer aanmelden bij D. De school zal dan open beoordelen of zij de juiste begeleiding aan E kan bieden.

4. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Het samenwerkingsverband bevestigt dat er weinig alternatieven zijn voor E. R is nog als optie verkend, maar hierbij zit geen behandeling hetgeen E juist nodig heeft. Bij een traject bij de FJP wordt het onderwijs verzorgd door O, anders is de behandeling niet gefinancierd.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De Commissie neemt op grond van artikel 45 lid 2 aanhef en onder a van de Wet op de expertisecentra (WEC) kennis van geschillen tussen ouders en bevoegd gezag van een school of instelling die ontstaan bij de toepassing van onder meer artikel 40, achttiende lid WEC, betreffende de verwijdering van een leerling.

Het verzoek richt zich tegen het voorgenomen besluit tot definitieve verwijdering van E. Nu het verzoek voorts tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en verzoekster ontvankelijk.

Formele eisen

Er is thans sprake van een voornemen tot verwijdering. Voorafgaand aan de definitieve verwijdering dient verweerder de betrokken leraar of leraren te horen. Voorts vindt definitieve verwijdering niet plaats dan nadat verweerder ervoor heeft zorggedragen dat een andere school of instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969 bereid is de leerling toe te laten (artikel 40 lid 18 WEC).

Verweerder heeft E verwezen naar de FJP waarbij het onderwijs wordt verzorgd door O, een andere school voor voortgezet speciaal onderwijs. Gebleken is dat er reeds een intakegesprek bij de FJP voor E was ingepland en dit traject in combinatie met onderwijs op O kan worden gerealiseerd.

Voorts is niet gesteld of gebleken dat er formele gebreken kleven aan het voorgenomen verwijderingsbesluit.

Inhoudelijke eisen

Verweerder heeft besloten tot de voorgenomen verwijdering van E, omdat de school handelingsverlegen is ten aanzien van de gedragsproblematiek van E. Op grond van de stukken, waaronder de registraties uit het leerlingvolgsysteem en het verhandelde ter zitting stelt de Commissie vast dat de gedragsproblematiek van E aanzienlijk is. In schooljaar 2014-2015 waren er reeds incidenten en zorgen over zijn gedrag. Sinds de start van schooljaar 2015-2016 is de gedragsproblematiek van E erger geworden. Uit het leerlingvolgsysteem blijkt dat de

gedragsproblematiek zich uit in onder meer het uitschelden van leerlingen en personeel, het maken van seksueel getinte opmerkingen en dreigend fysiek gedrag jegens andere leerlingen zoals slaan en spugen en het gooien met meubilair. Daarnaast gaat E niet aan het werk, houdt hij zich onvoldoende aan afspraken en is slecht aanspreekbaar op zijn gedrag. Bovendien neemt hij ondanks afspraken daarover zijn medicatie niet in waardoor zijn gedrag minder goed is te reguleren. De Commissie stelt vast dat het beschreven gedrag dermate ernstig is en aannemelijk is, dat daardoor het onderwijsproces wordt verstoord en de veiligheid van andere leerlingen en personeel in geding is.

D als school voor voortgezet speciaal onderwijs, betreft een vorm van extra ondersteuning. De onderwijsomgeving is reeds ingericht op leerlingen die een prikkelarme omgeving nodig hebben en veel behoefte aan structuur. De door docenten geboden begeleiding is daarop afgestemd. Voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs dient een opp te zijn opgesteld, zoals ook voor E is gebeurd. In dit opp zijn doelen voor hem opgenomen en zijn de begeleiding en ondersteuning beschreven.

Voldoende is gebleken dat de school binnen de vso-setting verschillende vormen van begeleiding en ondersteuning heeft ingezet, maar de gedragsproblematiek van E desondanks niet afnam. Naast de beschikbaarheid van een voor hem aangewezen vertrouwenspersoon, was het E toegestaan zich uit de klas terug te trekken naar een vaste plek wanneer hij zich boos of onrustig voelde (time-out). Voorts is door middel van maand- en fasekaarten met E en verzoekster geprobeerd om inzicht te verstrekken in de frequentie, de ernst en de consequenties van E's gedrag. Doelkaarten zijn ingezet waarop concrete dagelijkse doelen voor E zijn geformuleerd. Daarnaast is er veel overleg met verzoekster geweest en is E besproken in de daartoe bestemde overleggen. Bovendien heeft verweerder E aangemeld voor een traject bij JDK en is begeleiding bij P (individuele begeleiding) gestart. Ondanks de extra ingezette begeleiding en ondersteuning trad er geen verbetering op in het gedrag van E. De Commissie stelt vast dat verweerder de ondersteuningsmogelijkheden - zoals die zijn weergegeven in het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband – voor E voldoende heeft benut. De Commissie oordeelt dan ook dat is gebleken dat het gedrag van E, ondanks de geboden ondersteuning, zodanig bleef, dat verweerder in redelijkheid heeft kunnen concluderen handelingsverlegen te zijn.

Gelet op zijn gedragsproblematiek en de aanraking met justitie heeft E baat bij intensievere ondersteuning. Voldoende aannemelijk is dat verweerder die ondersteuning niet kan bieden. Nu reeds sprake is van (voortgezet) speciaal onderwijs, verweerder verschillende vormen van begeleiding en ondersteuning heeft ingezet zowel binnen de school als in op het onderwijs aanvullende trajecten, en er blijkt het ondersteuningsplan geen (passende) resterende begeleidingsmogelijkheden zijn, heeft verweerder in redelijkheid tot het voorgenomen verwijderingsbesluit kunnen komen, teneinde E binnen de FJP een onderzoek- en behandeltraject te laten volgen in combinatie met onderwijs via O. Een meer passende oplossing lijkt voor E niet beschikbaar.

De Commissie zal het verzoek daarom ongegrond verklaren.

6. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek ongegrond.

Aldus gedaan te Utrecht op 24 maart 2016 door mr. D. Ghidei, voorzitter, drs. R.H.A.M. Kraakman en drs. W.A.J.J. Willems, leden, in aanwezigheid van mr. O.A.B. Luiken, secretaris.